

La investigació sindical dels danys a la salut

amb el suport de:

a la feina **cap risc**

1. Introducció

La normativa en prevenció de riscos laborals (PRL) estableix com a objectiu bàsic eliminar els riscos que puguin generar qualsevol tipus de dany a la salut de les persones treballadores, i reduir o controlar eficaçment aquells que no es puguin evitar mitjançant tot un seguit d'activitats preventives que l'empresa ha de planificar i organitzar.

No obstant això, és preocupant la tendència creixent de la sinistralitat laboral que es produeix des del 2013. **El 2021 es va tancar amb un total de 107.638 accidents de treball amb baixa**, considerant tant aquells que es van produir dins de la jornada de treball com els accidents in itinere, i el primer semestre del 2022 mostra un creixement d'un 26,77 % d'aquesta sinistralitat respecte del mateix període del 2021.

D'altra banda, la nostra experiència a les empreses i els informes de la Generalitat de Catalunya sobre la gestió preventiva ens parlen d'un nivell molt elevat d'incompliments empresarials preventius.¹

Per això mateix, la investigació dels accidents de treball i de les malalties professionals esdevé una de les peces angulars pel que fa a l'acció sindical en salut laboral i al control i a la modificació de les condicions de treball i de la gestió preventiva, ja que permet la implementació de noves o millors mesures preventives.

De fet, la normativa preventiva estableix la investigació dels danys a la salut de les persones treballadores com una **obligació empresarial** i la defineix com un **mecanisme cabdal per detectar les causes** que els han produït i revisar l'avaluació de riscos i les mesures preventives, per evitar que tornin a succeir.

Malgrat aquesta obligació normativa, sabem que el més habitual és que les investigacions que es fan a moltes empreses conclouen que els danys a la salut es produeixen per falta d'atenció per part de la persona treballadora o per falta de formació, però no recullen els riscos que hi pot haver en les condicions de treball, ja sigui a les instal·lacions, els equips, les màquines o l'organització del treball, els productes utilitzats, etc. D'altra banda, segons dades de la Generalitat, només el 25,2 % de les empreses catalanes proposen mesures arran d'un accident o d'una malaltia d'origen laboral.²

Aquest full pretén informar els delegats i delegades de prevenció sobre com investigar i actuar sindicalment amb relació als danys a la salut d'origen laboral, perquè puguin participar en la investigació realitzada per l'empresa i el servei de prevenció i fer propostes que impulsin una millora efectiva de les condicions de treball i de la prevenció de riscos, amb l'objectiu últim d'evitar que es repeteixin aquests danys a la salut de treballadors i treballadores.

¹ Per a més informació, consulteu el [Balanc de salut laboral 2021](#), de CCOO de Catalunya.

² Informe "Gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya, 2016". Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

2. Aclarint alguns conceptes previs

- **Accident blanc i incident:**³ són aquelles situacions que interrompen la continuïtat de la feina, però que no provoquen danys a la salut. Distingim aquells que han produït danys materials (accidents blancs) d'aquells que no han suposat cap dany material, però que es repeteixen amb freqüència o tenen un elevat potencial lesiu (incidents).
- **Malaltia professional (MP):** l'article 157 del [Reial decret legislatiu 8/2015 de la Llei general de la Seguretat Social](#) (LGSS) la defineix com aquella que ha estat contreta a conseqüència del treball, que està inclosa en el quadre de malalties professionals regulat en el Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, i que ha estat provocada per l'acció dels elements o de les substàncies que consten en aquest quadre per a cada malaltia professional.

És a dir, per al reconeixement de la malaltia professional, aquesta ha d'aparèixer a la llista d'aquest reial decret i l'activitat laboral realitzada ha de posar en contacte la persona treballadora amb l'agent nociu que genera la patologia.

- **Accident de treball (AT):** tota lesió corporal que la persona treballadora pateixi en ocasió o a conseqüència del treball que realitza per compte aliè (article 156 de l'LGSS). Queden inclosos:
 - a) Els que succeeixen en anar al lloc de treball o en tornar-ne (in itinere).
 - b) Aquells ocorreguts en l'exercici de les tasques sindicals.
 - c) Els produïts fent tasques realitzades per instrucció i ordre de l'empresa, fins i tot si són diferents de les del grup professional del treballador o treballadora o quan es fan espontàniament en interès del bon funcionament de l'empresa.
 - d) Els esdevinguts en actes de salvament i altres situacions similars, quan tinguin connexió amb el treball.
 - e) Les malalties que no es poden considerar com a professionals, ja que no estan incloses en el quadre de malalties professionals regulat en el Reial decret 1299/2006. En aquest cas, s'ha de provar que la malaltia va tenir l'execució del treball com a causa exclusiva. Són les conegudes com a malalties d'origen laboral o relacionades amb el treball.
 - f) Les malalties o problemes de salut anteriors a l'accident, però que s'agreugen a conseqüència d'aquest.
 - g) Les malalties o complicacions que apareixen després d'un accident de treball, si són derivades del procés patològic produït per l'accident i modifiquen o empitjoren la salut de la persona treballadora.

³ “¿Qué son los accidentes blancos y los incidentes?”. Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

Cal tenir present que s'acostuma a anomenar *accident en missió* (in missio) aquell que es produeix dins de la jornada laboral fora del centre de treball habitual o durant els desplaçaments.

- **Comunicat d'assistència a mútua:** és un document pel qual l'empresa sol·licita l'atenció mèdica del treballador o treballadora accidentat al centre assistencial de la mútua. L'empresa està obligada a entregar-lo a la persona treballadora, d'acord amb l'article 20 de l'[Ordre ministerial de 13 d'octubre de 1967](#), perquè la mútua pugui reconèixer l'accident laboral o la malaltia professional.
- **Recàrrec de prestació per omissió de mesures de seguretat:** és l'increment d'entre el 30 % i el 50 % de totes i cadascuna de les diferents prestacions econòmiques generades per un accident de treball o malaltia professional, quan la lesió es produeix per no disposar dels mitjans de protecció adequats, estiguin inutilitzats o en males condicions, o quan no s'han aplicat les mesures adequades en termes de seguretat i salut en el treball (article 164 de l'LGSS).

Quan un dany a la salut no està reconegut com a contingència professional (accident de treball o malaltia professional), **l'empresa obvia l'obligació d'investigar-ne les causes i de millorar la prevenció i les condicions de treball**. Per a més informació sobre com aconseguir el reconeixement de la contingència professional quan és denegada inicialment per l'empresa i la mútua, consulta les nostres píndoles informatives:

- [Malalties professionals: els danys a la salut més invisibles](#)
- [El reconeixement de l'accident de treball o malaltia professional](#)

3. Normativa d'aplicació

3.1. Obligació empresarial d'investigar els danys a la salut d'origen laboral

Totes les persones treballadores tenen dret a una protecció eficaç de la seva salut, amb independència del tipus de contracte laboral o el sector de pertinença, públic o privat. Aquest dret, recollit en la Constitució espanyola, suposa el correlatiu deure empresarial de protecció de les persones treballadores davant dels riscos laborals, regulat en la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals (LPRL).

Aquest deure implica tot un seguit [d'obligacions empresarials orientades a la protecció de les persones treballadores davant dels riscos laborals](#), de manera que el seu incompliment pot suposar **sancions administratives** (article 42 de l'LPRL), derivades d'actuacions de la Inspecció de Treball, o bé **responsabilitats civils i penals**, derivades de processos judicials, i, fins i tot, pot implicar la responsabilitat solidària o subsidiària per a empreses que hagin contractat o subcontractat obres o serveis.

Concretament, **l'obligació empresarial de la investigació dels accidents de treball i de les malalties professionals està recollida en la normativa preventiva de la manera següent:**

- Article 16.3 de l'LPRL: "3. Quan s'hagi produït un dany per a la salut dels treballadors i treballadores, o quan, en ocasió de la vigilància de la salut prevista en l'article 22, apareguin indicis que les mesures de prevenció resulten insuficients, **l'empresari o empresària ha de dur a terme una investigació en aquesta matèria, a fi de detectar les causes d'aquests fets.**"
- Per la seva banda, l'article 6 de l'RD 39/1997, Reglament dels serveis de prevenció (RSP), ens indica que **l'avaluació de riscos inicial s'ha de revisar sempre que es detectin danys a la salut de les persones treballadores i que, per a aquesta revisió, s'han de tenir en compte les causes que els hagin produït.**
- Alhora, l'**article 16.2.a** de l'LPRL ens indica que l'avaluació s'ha d'actualitzar, entre altres motius, quan existeixin danys a la salut.
- També els annexos V i VI de l'RSP ens indiquen que la investigació d'accidents es troba entre les funcions dels tècnics i tècniques de prevenció de nivell intermedi i superior.
- L'incompliment d'aquesta obligació es pot sancionar com a **falta greu**, segons queda recollit a l'article 12 del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social (LISOS).

Per tant, la normativa preventiva defineix la investigació dels danys a la salut com un mecanisme que ha de servir per millorar la prevenció, que persegueix conèixer

els fets succeïts, així com detectar-ne i controlar-ne les causes, amb l'objectiu d'implementar accions preventives, a través de la revisió de l'avaluació de riscos per evitar que es repeteixin en el futur. També queda clar que s'han d'investigar tots els danys a la salut (lleus, greus i mortals).

Altres obligacions empresarials relatives als danys a la salut són:

- Arxivar i conservar les dades obtingudes en aquestes investigacions (article 12.4 de la LISOS).
- Notificar per escrit a l'autoritat laboral els danys a la salut de les persones treballadores (article 23.3 de l'LPRL).
- Lliurar al treballador o treballadora el comunicat d'assistència a la mútua per duplicat: una còpia serà per a la persona afectada i una altra, per a la mútua, tal com està regulat en l'article 20 de l'Ordre de 13 d'octubre de 1967, per la qual s'estableixen les normes per a l'aplicació i el desenvolupament de la prestació per incapacitat laboral transitòria en el règim general de la Seguretat Social.
- Informar els delegats i delegades de prevenció sobre els danys produïts a la salut de les persones treballadores una vegada que se n'hagi tingut coneixement (article 36.2.c de l'LPRL).⁴

Tot i que la legislació en prevenció de riscos no obliga explícitament a investigar els incidents, convé fer-ho, per prevenir danys a la salut.⁵

3.2. Drets d'informació, consulta i participació

Per poder exercir les funcions, les competències i les facultats que tenim com a delegats i delegades de prevenció, l'LPRL ens atorga els drets bàsics de rebre tota la informació que sigui necessària per poder-los exercir i ser consultats per l'empresa, amb la deguda antelació, respecte de qualsevol decisió que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut de les persones treballadores, i **participar realitzant propostes** sobre les activitats preventives.

Tal com indica l'article 36.4 de l'LPRL, la decisió negativa de l'empresa davant de les propostes realitzades pel delegat o delegada **ha de ser motivada**.

⁵ Notes tècniques de prevenció [442](#) i [592](#). Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

Dret d'accés a la informació mitjançant còpia íntegra dels documents:⁶

- Avaluació de riscos laborals.
- Mesures i activitats de protecció i prevenció.
- Mesures d'emergència.
- Resultats dels controls periòdics sobre les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors i treballadores.
- Pràctica del control de l'estat de salut dels treballadors i treballadores.
- Relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin causat una IT superior a 1 dia.
- Comunicació oficial d'accident de treball.
- Relació mensual d'accidents de treball sense baixa mèdica.
- Informe d'investigació d'accidents de treball.
- Conclusions derivades de la vigilància de la salut i tota aquella informació no personal, sinó col·lectiva, dels danys a la salut existents en una empresa.
- Informacions procedents de les persones o òrgans encarregats de la prevenció a l'empresa i dels organismes competents per a la seguretat i la salut dels treballadors (Inspecció de Treball i Seguretat Social, Departament d'Empresa, òrgans tècnics de les administracions públiques, etc.).
- Qualsevol informació rellevant i necessària per poder exercir les funcions i les competències com a delegades i delegats de prevenció.

A més, els delegats i delegades de prevenció tenim **dret a ser informats dels danys produïts a la salut dels treballadors i treballadores, tan bon punt l'empresa n'és coneixedora, i podem presentar-nos en el lloc dels fets per conèixer-ne les circumstàncies, fins i tot fora de la nostra jornada laboral** (article 36.2.c de l'LPRL).

⁶ Per a més informació, consulta la [Instrucció 1/2005](#) de la Generalitat de Catalunya, sobre els dret a la informació dels delegats i delegades de prevenció.

4. Procediment d'investigació: conceptes clau

Com hem vist, la investigació dels danys a la salut amb origen laboral és una obligació empresarial exigida per l'LPRL. És un **procés tècnic d'anàlisi** que té com a finalitat conèixer com i per què han ocorregut i les seves causes i conseqüències. No es tracta, per tant, de situar la culpabilitat en les persones treballadores, sinó de **controlar les condicions de treball i els riscos laborals, per evitar que tornin a succeir i prevenir lesions i malalties futures**.

No existeix un procediment definit legalment i pot variar en funció de les característiques de l'empresa i del tipus de dany a la salut que s'ha d'investigar, però sí que hi ha alguns conceptes clau que cal tenir en compte:

- a) És l'empresa qui ha de fer la investigació (articles 16.2.a i 16.3 de l'LPRL i article 6 de l'RSP), però per fer-ho ha de comptar amb tècnics o tècniques en PRL de nivell intermedi o superior (annexos V i VI de l'RSP).
- b) Aquesta no és una obligació aïllada de l'empresa, sinó que forma part de les seves obligacions genèriques d'adoptar les mesures necessàries per garantir la protecció de la seguretat i la salut de les persones treballadores al seu servei i, per tant, forma part del seu deure d'integrar la prevenció en un sistema general de prevenció (article 16 de l'LPRL).
- c) El fi últim és **identificar les causes** que produeixen els danys a la salut i ha de finalitzar amb la **revisió de l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva** dins del procés continu de millora de les condicions de seguretat i salut en el treball.

Per tant, **ha de tenir en compte els riscos laborals que pot suposar cadascuna de les condicions de treball**.
- d) S'ha de fer **amb la participació dels delegats i delegades de prevenció**, així com d'altres persones que puguin aportar informacions rellevants (persones treballadores afectades i/o implicades, comandaments, assessors externs, com ara el fabricant d'una màquina o el comercialitzador d'un producte químic, etc.).
- e) S'han d'investigar **tots els danys a la salut** (articles 16.2.a i 16.3 de l'LPRL), **tant si són malalties professionals com si són accidents de treball**, independentment de la seva gravetat (mortals, greus i lleus).

Tot i que la llei no obliga explícitament a investigar els incidents, convé fer-ho per prevenir danys a la salut, i així ho indica l'INSST en diferents notes tècniques de prevenció.⁷

⁷ Notes tècniques de prevenció [442](#) i [592](#). Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

En aquest sentit, és important no confondre un accident de treball sense baixa mèdica amb un incident. La diferència entre tots dos és que l'incident no produeix lesió i, en canvi, l'accident, sí. En el segon cas, l'empresa ha de complir les exigències legals, encara que no hi hagi baixa.

Existeixen metodologies i procediments definits per òrgans tècnics de reconegut prestigi, com ara, l'arbre de causes de l'INSST,⁸ però en termes generals podríem dir que existeixen quatre fases en el procés d'investigació dels danys a la salut.⁹

1. Recollida d'informació (comprovar in situ les circumstàncies dels fets en relació amb les instal·lacions, equips o màquines de treball, etc., recollida de testimonis, etc.).
2. Descripció objectiva de l'accident.
3. Identificació de les causes.
4. Revisió de l'avaluació de riscos i definició de mesures preventives.

4.1. Breu comentari sobre els accidents de treball in itinere i els accidents de treball in missio

Els darrer anys s'han vist incrementats els danys a la salut dels treballadors i treballadores durant el desplaçament de casa a la feina i a l'inrevés (accidents in itinere) i en els desplaçaments que es produeixen dins de la jornada laboral (accidents in missio).

Les raons d'aquests increments poden ser diverses, però es poden resumir en els següents elements que podem denunciar a les empreses i sobre els quals podem incidir com a sindicat:

- 1. Mancances en l'accessibilitat als centres de treball:** encara al segle XXI hi ha centres de treball que estan ubicats a polígons industrials on l'accés no és possible sense un mitjà de transport propi, per manca de xarxa de comunicació a través del transport públic o proporcionat per l'empresa. En aquest sentit, cal que reclamem i incidim en plans de mobilitat a les empreses.
- 2. Precarietat contractual i de condicions de treball de determinats sectors:** els treballadors i treballadores d'alguns sectors estan exposats, per les seves condicions contractuals i organitzatives, a desplaçar-se per realitzar la seva feina, sovint en condicions de precarietat en relació amb els ritmes i les càrregues de treball. Per exemple, les dels sectors de la neteja, les plataformes de repartiment, l'ajuda domiciliària, etc.

⁸ Nota tècnica de prevenció [274](#). Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

⁹ Nota tècnica de prevenció [1.046](#). Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST).

5. Gestió i acció sindical

La nostra acció sindical davant dels danys a la salut s'ha de situar en tres moments: *abans* que ocorri (prevenció), *durant* (quan el treballador o treballadora pateix l'accident de treball o es manifesta la malaltia professional) i *després* (quan ja s'ha produït el dany a la salut).

ABANS

Es tracta d'intervenir sindicalment en [l'organització i les activitats preventives](#):

- Eliminar els riscos laborals.
- [Avaluar aquells que no es poden evitar](#), considerant totes les condicions de treball presents.
- [Planificar](#) mesures preventives eficaces.
- Fer el seguiment de la seva eficàcia mitjançant la [vigilància de la salut](#), inspeccions periòdiques de les instal·lacions, [màquines i equips de treball](#), etc.
- Informació i formació a les persones treballadores.

DURANT

Quan té lloc un AT o es manifesta una MP, també cal que emprenguem l'acció sindical necessària per garantir que es compleixen les obligacions empresarials i donar suport a les persones treballadores afectades:

Assistència sanitària immediata, si és necessària.

Mesures d'emergència i primers auxilis.

Acudir a la mútua que col·labora amb la Seguretat Social amb el comunicat d'assistència que ha d'entregar obligatòriament l'empresa.

En aquest punt cal tenir present:

Si la necessitat mèdica fos urgent i el centre de mútua estigués lluny, cal recórrer al servei públic d'emergències sanitàries (112), indicant si és possible que es tracta d'un accident de treball.

El personal del servei de prevenció present al centre de treball i les persones que formen part dels equips d'emergència, degudament formades en primers auxilis, poden fer les primeres actuacions i intervencions d'urgència, però només el personal sanitari especialitzat ha de manipular, mobilitzar i traslladar els ferits greus, per evitar conseqüències irreparables o empitjorar-ne l'estat.

Personar-nos al lloc dels fets per obtenir tota la informació possible, donar suport a les persones treballadores i intentar que el lloc de l'accident es mantingui intacte fins que es prenguin les dades necessàries i evitar que s'eliminin elements que poden ajudar a la investigació.

DESPRÉS

- És important participar en les activitats preventives que dugui a terme l'empresa per realitzar les nostres propostes:
- Investigació de l'AT o MP.
- Revisió de l'avaluació de riscos, modificació o implementació de mesures preventives.
- Reincorporació del treballador o treballadora accidentada: valorar la necessitat d'adaptar el seu lloc de treball en cas que presenti algun tipus de lesió o seqüela, mitjançant la vigilància de la salut.

La nostra intervenció ha d'anar orientada a com es realitza aquesta vigilància de la salut i a la participació en les mesures que siguin necessàries per a l'adaptació.

- Seguiment de la persona accidentada: donar-li el nostre suport i assessorament.

Com diem a llarg del document, serà la investigació de les causes de l'accident de treball o de la malaltia professional, relacionades amb els riscos que generen les condicions de treball, la que ens permeti incidir en la millora de la prevenció a través de la revisió de l'avaluació de riscos i de les mesures preventives. En aquest punt ens centrarem en la gestió sindical que hem de fer respecte de la investigació d'aquestes situacions.

En tant que delegats i delegades de prevenció davant els danys a la salut patits per les persones treballadores hem de participar, tal com s'estableix en l'article 36 de l'LPRL, en la investigació de les seves causes i, per poder-ho fer, hem de realitzar la nostra pròpia investigació dels fets, a banda de la de l'empresa, per poder realitzar propostes de mesures preventives a la direcció de l'empresa.

L'actuació sindical que cal seguir s'haurà d'adaptar en funció de les característiques de l'empresa i de la seva activitat, i en funció de si es tracta d'un dany a la salut d'aparició immediata (ferides, talls, traumatismes, cops de calor, intoxicacions agudes, cremades, etc.) o bé si és produït per una exposició repetida en el temps i d'aparició acumulativa, a mitjà o a llarg termini (pèrdua de capacitat auditiva o visual, ansietat, silicosi, càncer, alteracions musculars o dels ossos i articulacions, etc.). En tot cas, descrivim algunes pautes que cal seguir:

1. Recaptar informació i dades objectives

- a) **Immediatesa de l'actuació:** la qualitat de les informacions dependrà, en gran manera, del temps que hagi passat des que es van produir els fets, per la qual cosa és convenient realitzar la primera presa d'informació al més aviat possible. Per tant, **ens hem de personar al lloc dels fets com més aviat millor o contactar amb les persones treballadores afectades.**
- b) Garantir que el lloc de l'accident es mantingui intacte i **evitar que s'eliminin elements que poden ajudar a la investigació.**
- c) Parlar amb les persones testimonis o/i les persones implicades per mostrar-los el nostre **suport, assessorar-les i preguntar** què ha passat i per què, si han rebut formació preventiva i professional adequada i suficient, etc.
- d) **Verificar visualment i documentalment el lloc de treball** realitzant fotografies i/o gravacions de vídeo, tenint en compte els drets d'imatge i de confidencialitat. En funció del tipus d'incident o dany a la salut que s'hagi produït, haurem de revisar màquines, equips de treball, procediments de treball, ritmes i càrregues de feina, descansos, horaris i torns, condicions ambientals, productes químics utilitzats, equips de protecció individual, estat de les instal·lacions, coordinació de les activitats empresarials, etc. Annexem a aquest document **dues llistes de comprovació que es poden utilitzar en funció del dany a la salut que existeixi i que pretenen ser eines de suport i d'ajuda que caldrà adaptar a cada tipus d'accident de tre-**

ball o malaltia professional, a cada activitat laboral i a cada lloc de treball. No contenen, per tant, una llista exhaustiva de supòsits.

- e) Donar coherència a totes les dades i connectar-les fent un relat ordenat.
- f) Garantir que l'empresa entrega el **comunicat d'assistència a mútua** a les persones treballadores afectades, segons l'article 20 de l'[Ordre ministerial del 13 d'octubre de 1967](#) perquè el dany a la salut pugui ser reconegut com a contingència professional.
- g) En cas que es tracti d'un accident de treball, sol·licitar a l'empresa el comunicat oficial a l'autoritat laboral i/o la relació mensual d'accidents sense baixa. Si es tracta d'una malaltia professional, sol·licitar el comunicat oficial que la mútua ha de realitzar.¹⁰

Si l'empresa o la mútua es neguen a reconèixer l'accident de treball o la malaltia professional, haurem d'assessorar la persona treballadora [com realitzar la determinació de contingència](#).
- h) En cas de comprovar que persisteix una situació de **risc greu i imminent**, comunicarem a l'empresa la situació perquè prengui les mesures necessàries. Si no les pren, la representació de les persones treballadores podria paralitzar l'activitat.¹¹
- i) A través de la negociació col·lectiva o a través del comitè d'empresa i/o de la secció sindical, podem impulsar acords amb l'empresa sobre com actuar davant d'accidents o malalties professionals.

Aquests acords haurien d'incloure els elements següents:

- Àmbit d'aplicació, incloent-hi el personal d'altres empreses i contractat mitjançant empreses de treball temporal. Convé incloure-hi també la investigació dels incidents.
- Una metodologia participativa per a la investigació dels accidents de treball.
- Les vies i/o els canals de comunicació davant un accident de treball, incloent-hi l'entrega del comunicat d'assistència a mútua, l'avís a delegats i delegades de prevenció, el circuit d'informació intern i les persones i fonts de les quals es podrà obtenir informació.
- Entrega a les delegades i delegats de prevenció de la còpia íntegra de la comunicació de l'accident de treball a l'autoritat laboral.
- L'obligatorietat de revisar el Pla de prevenció i les avaluacions de riscos del lloc de treball d'acord amb les conclusions de la investigació.

¹⁰ Per a més informació sobre la notificació dels danys a la salut a l'autoritat laboral, consulteu els nostres fulls informatius:

- [Accidents i danys a la salut](#)
- [Les malalties professionals](#)

¹¹ Per a més informació sobre la paralització de l'activitat per risc greu i imminent, consulteu el nostre full informatiu: [Accidents i danys a la salut](#).

- La revisió i el seguiment de les mesures preventives planificades i implementades.
- Possibilitat de realitzar una reunió extraordinària del comitè de seguretat i salut per abordar les causes de l'accident i les mesures preventives que cal implementar.
- En el cas de riscos per a la salut pública o brots epidemiològics, les vies o els canals de comunicació i registre amb les autoritats sanitàries.
- Els supòsits d'aplicació de l'article 21 de l'LPRL en cas de paralització de l'activitat per risc greu i imminent.
- Procediment d'actuació en el supòsit que en l'accident de treball s'hi vegin implicades persones treballadores de contractes o subcontractes.
- Possibilitat d'establir reunions entre els comitès de seguretat i salut i els serveis de prevenció de les diferents empreses implicades a partir de la coordinació d'activitats empresarials.
- Canals de suport i assessorament per a les persones treballadores i familiars de les víctimes, en tots aquells aspectes econòmics, jurídics i sanitaris relacionats amb l'accident de treball.

2. Determinar les causes

- a) Es tracta d'arribar a **conclusions sindicals** sobre quines condicions de treball han generat riscos laborals i han produït l'incident o el dany a la salut, i la importància de cadascuna en el resultat final.
- b) Per això, farem **una valoració de la informació que estigui a la nostra disposició sobre el lloc de treball i les activitats preventives: descripció del lloc de treball, avaluacions de riscos, planificació de mesures preventives**, informes epidemiològics de vigilància de la salut, estadístiques d'accidents de treball i malalties professionals, etc. A més, aquesta valoració l'haurem de fer amb una adequada perspectiva de gènere i considerant, si és necessari, la informació que sigui útil del Pla d'igualtat.

Si no tenim còpia íntegra d'aquesta documentació a la nostra disposició, la sol·licitarem a l'empresa.
- c) Convé basar-se també en les investigacions que hàgim realitzat sobre altres incidents o accidents ocorreguts anteriorment. Per això, necessitem portar un registre documental i estadístic que ens permeti sistematitzar i analitzar la informació amb una visió àmplia que vagi més enllà de cada incident o accident concret.
- d) S'han de definir les propostes sindicals que cal realitzar a l'empresa.

3. Participar en la investigació que realitzi l'empresa

- a) Amb tota la informació que hàgim recopilat, les conclusions sindicals i les propostes que hàgim definit estarem en condicions de poder participar activament en la investigació que realitzin l'empresa i el servei de prevenció.
- b) Es tracta, per tant, de no esperar les conclusions que ens puguin venir ja donades i fetes, sinó d'incidir activament en tot el procés.
- c) En aquesta fase es podrà constituir un equip d'investigació compost per diferents persones de l'empresa i amb la participació de les delegades i delegats de prevenció, i on el servei de prevenció pugui aplicar un mètode deductiu de les causes.

La investigació **ha de finalitzar amb conclusions sobre la necessitat de revisar l'avaluació de riscos i de modificar o introduir noves mesures preventives**. En aquest sentit, haurem de reclamar i proposar les mesures que considerem més adequades i la seva planificació i implementació, discutint els terminis.

Si l'empresa es nega a implantar les nostres propostes, demanarem la resposta motiva (article 36.4 de l'LPRL).

- d) Si cal, podem sol·licitar una reunió extraordinària del comitè de seguretat i salut.
- e) Les conclusions de la investigació s'haurien de recollir en un **document escrit**. En cas de desacord, **podrem fer un contrainforme** a partir de tota la informació i les proves documentades que hàgim recollit anteriorment, que en servirà a posteriori per a possibles actuacions sindicals.

4. Seguiment

Es tracta de fer un seguiment de les mesures aplicades i de la seva efectivitat, amb un control sindical de tota la informació que podem demanar a l'empresa (estadístiques de sinistralitat, informes epidemiològics de vigilància de la salut, etc.) i visitant els llocs de treball per fer una inspecció visual i parlar amb les persones treballadores.

És important també mantenir contacte amb les persones accidentades o els seus familiars.

5. Gestió del conflicte

En cas que l'empresa hagi bloquejat la nostra participació o que no estiguem d'acord amb les seves conclusions respecte de les causes dels fets produïts o a les mesures que cal implementar, contactarem amb el sindicat per valorar les accions que s'han de portar a terme, en funció de la gravetat de la situació. Entre elles, es podria optar per:

Sol·licitar assessorament al servei de prevenció o als òrgans tècnics de les administracions públiques.

Acudir al [Tribunal Laboral de Catalunya](#).

Presentar una denúncia davant la Inspecció de Treball.

Sol·licitar un recàrrec de prestacions (increment entre el 30 % i el 50 % de totes les prestacions econòmiques relacionades amb la Seguretat Social que es produeixin per un accident laboral i una omissió de mesures de seguretat) o iniciar procediments jurídics per reclamar indemnitzacions per danys i perjudicis o responsabilitats penals.

6. Annexos

6.1. Llista de comprovació sindical per a accidents de treball i incidents:

Llista de comprovació sindical en la investigació d'un accident de treball (AT)					
Data d'inici de la investigació sindical:					
Sense dany a la salut (incident) ☐ Amb danys a la salut (AT) ☐					
Modalitat organitzativa:					
Servei de prevenció propi (SPP) ☐ Servei de prevenció aliè (SPA) ☐ SPP + SPA ☐					
Els fets, ens els ha comunicat l'empresa? Sí ☐ (data de comunicació) No ☐					
Descripció breu dels fets:					
Data de l'AT o incident: ____/____/____ Hora de l'AT o incident:					
Empresa:					
Centre de treball on ha ocorregut	És un centre propi d'empresa?		Sí ☐ No ☐	Hi era present el supervisor de seguretat o recurs preventiu	Sí ☐ No ☐ No escau ☐
Existeix Pla de prevenció	☐ Sí ☐ No		Existeix avaluació de riscos específica del lloc de treball?		☐ Sí ☐ No
Dades de les persones treballadores afectades:					
Nom i cognom persona/es accidentada/es	Sexe		☐ H ☐ D	Edat	
Tipus de contracte ☐ Temporal (indicar de quin tipus _____) ☐ Indefinit					
Lloc de treball	Antiguitat al lloc de treball		Antiguitat a l'empresa		
Departament o unitat funcional	Dependència jeràrquica		Horari/torn		☐ Jornada parcial ☐ Jornada completa
Ha rebut informació i formació suficients en riscos laborals?	Sí ☐ No ☐	Estava fent les seves tasques habituals?	Sí ☐ No ☐	És un treballador o treballadora especialment sensible?	Sí ☐ No ☐
Ha intervingut l'equip d'emergència?	Sí ☐ No ☐	Hi han intervingut els serveis públics d'emergència (061, Mossos d'Esquadra, bombers...)?	Sí ☐ No ☐	S'ha desplaçat a la mútua?	☐ Sí, amb el comunicat d'assistència ☐ Sí, sense el comunicat d'assistència ☐ No
Ha requerit una baixa mèdica? (incapacitat temporal)			Sí ☐ No ☐	Quina és la durada prevista?	
El treballador o treballadora havia realitzat els descansos diaris/setmanals?			Sí ☐ No ☐	Estava realitzant hores extres?	Sí ☐ No ☐
Descripció de la lesió			Part del cos lesionada		
Descripció breu de les tasques i funcions que estava realitzant el treballador/a:					
Riscos o condicions laborals relacionats amb l'accident / els incidents:					
a) Estat de les instal·lacions (especificar quines)					
Brutícia ☐ _____ Obertures al sostre o a terra ☐ _____					
Altres ☐ _____					
b) Condicions ambientals					

Temperatura ☐	Humitat ☐	Soroll ☐	Vibracions ☐
Il·luminació ☐	Exposició a radiacions electromagnètiques ☐		
c) Caiguda d'objectes _____			
d) Agressions o violència: externa ☐ interna ☐			
e) Hi ha violència de gènere o implica d'alguna manera aspectes per raó de gènere en l'aparició de l'accident?			
f) Fatiga			
a) Càrregues de treball ☐	Ritmes de treball ☐	Treball nocturn ☐	
g) Vibracions _____			
h) Productes químics			
Identificació _____			
Estat de conservació i/o manipulació _____			
Està perfectament identificat i etiquetat el producte químic?: Sí ☐ No ☐			
Està emmagatzemat convenientment?: Sí ☐ No ☐			
Tenen la fitxa de dades del productes químics a disposició de les persones treballadores : Sí ☐ No ☐			
i) Màquines			
Estan protegides adequadament? Sí ☐ No ☐			
Tenen marcatge CE o s'adeqüen a l'RD 1215/1997? Sí ☐ No ☐			
Existeix senyalització de seguretat? Sí ☐ No ☐			
j) Equips de protecció col·lectiva _____			
k) Equips de protecció individual _____			
l) Altres condicions de treball _____			
Dades de la investigació sindical:			
Nom del delegat o delegada de prevenció _____			
S'ha visitat el lloc dels fets?	Sí ☐ Quan? _____ No ☐		
Persones entrevistades i càrrec (testimonis, superior jeràrquic, etc.). _____			
S'han realitzat fotografies?	Sí ☐ No ☐		
S'han realitzat gravacions visuals o sonores?	Sí ☐ No ☐		
Revisió documental que hem realitzat:	Pla de PRL ☐ Avaluació de riscos ☐ Planificació de mesures preventives ☐ Informes epidemiològics de vigilància de la salut ☐ Informes d'investigació anteriors ☐ Altres _____		
Especial sensibilitat i adaptació de llocs de treball:	El treballador o treballadora té alguna patologia prèvia que el fa especialment sensible al risc? Se li ha adaptat correctament el lloc de treball? S'ofereixen els reconeixements mèdics en la incorporació després d'una baixa mèdica de llarga durada?		
L'avaluació de riscos incorpora els riscos per a l'embaràs i la lactància natural?	Sí ☐ No ☐	El lloc de treball està feminitzat?	Sí ☐ Indicar % ____ No ☐
Conclusions			
Es tracta d'un incident ☐ És un accident de treball ☐			
Tipus d'accident	☐ In itinere ☐ In missio ☐ A les mateixes instal·lacions de l'empresa ☐ En instal·lacions d'empresa client ☐ Lleu ☐ Greu ☐ Mortal		
L'empresa ha comunicat a l'autoritat aboral l'accident de treball?	☐ Sí, però no tenim còpia de la notificació ☐ Sí, disposem de la còpia ☐ No	Ha estat declarat com a AT per la mútua? ¹²	Sí ☐ No ☐
Causes que hem detectat:		Proposta de mesures preventives que cal realitzar a l'empresa:	
Data de finalització de la investigació ____/____/____			

¹² Per a més informació sobre com aconseguir el reconeixement de l'accident de treball, consulta la nostra píndola [El reconeixement de l'accident de treball o malaltia professional](#).

Llista de comprovació sindical en la investigació d'una malaltia professional (MP) o derivada del treball					
Data d'inici de la investigació sindical:					
Modalitat organitzativa:					
Servei de prevenció propi (SPP) ☐ Servei de prevenció aliè (SPA) ☐ SPP + SPA ☐					
Els fets, ens els ha comunicat l'empresa? Sí ☐ (data de comunicació) No ☐					
Descripció breu dels fets:					
Empresa:					
Centre de treball on ha ocorregut	És un centre propi d'empresa?	Sí ☐ No ☐	Hi era present el supervisor de seguretat o recurs preventiu	Sí ☐	No ☐
Existeix Pla de prevenció		☐ Sí ☐ No	Existeix avaluació de riscos específica del lloc de treball?		☐ Sí ☐ No
Dades de la persona treballadora afectada:					
Nom i cognom persona afectada	Sexe	☐ H ☐ D	Edat		
Tipus de contracte ☐ Temporal (indicar de quin tipus _____) ☐ Indefinit					
Lloc de treball	Antiguitat al lloc de treball	Antiguitat a l'empresa			
Departament o unitat funcional	Dependència jeràrquica	Horari/torn	☐ Jornada parcial ☐ Jornada completa		
Ha rebut informació i formació suficients en riscos laborals?	Sí ☐ No ☐	Estava fent les seves tasques habituals?	Sí ☐ No ☐	És un treballador o treballadora especialment sensible?	Sí ☐ No ☐
Ha intervingut l'equip d'emergència?	Sí ☐ No ☐	Han intervingut els serveis públics d'emergència (061, Mossos d'Esquadra, bombers...)?	Sí ☐ No ☐	S'ha desplaçat a la mútua?	☐ Sí, amb el comunicat d'assistència ☐ Sí, sense el comunicat d'assistència ☐ No
Ha requerit d'una baixa mèdica? (incapacitat temporal)		Sí ☐ No ☐	Quina és la durada prevista?		
El treballador o treballadora realitza els descansos diaris/setmanals?		Sí ☐ No ☐	Realitza hores extres de manera habitual?	Sí ☐ No ☐	
Descripció de la lesió i/o simptomatologia:			Data d'inici dels símptomes:		
Es tracta d'una recaiguda?	Sí ☐ No ☐	Disposa d'informes mèdics de mútua i/o servei públic de salut?			
Descripció breu de les tasques i funcions que realitza el treballador o treballadora:					

Riscos o condicions laborals relacionades amb la malaltia:	
RISCOS ERGONÒMICS	
a) MOVIMENTS REPETITIU El treballador o treballadora fa l'activitat amb molts cicles/minut: Sí ☐ No ☐ Temps d'exposició al risc durant la jornada: _____ Parts del cos implicades en el moviment repetitiu: _____ Tasques en les quals realitza el moviment repetitiu: _____ Té temps de fer una recuperació adequada?: Sí ☐ No ☐ b) MANIPULACIÓ MANUAL DE CÀRREGUES: El treballador o treballadora fa manipulació per sobre de 25 kg en el cas dels homes i de 15 kg en el cas de les dones? Sí ☐ No ☐ Aixecament ☐ Arrossegament ☐ Empenyiment ☐ Col·locació ☐ Tracció ☐ Pes en kg: _____ Freqüència _____ Ha de girar el cos? Sí ☐ No ☐ S'han de fer desplaçaments amb la càrrega aixecada: Sí ☐ No ☐ Las càrregues tenen un disseny i agafadors que faciliten la seva manipulació? Sí ☐ No ☐ Es fan servir mitjans tècnics per facilitar la manipulació manual de càrregues (carretons, transpalets...): Sí ☐ No ☐ Es tenen mesures de tipus organitzatiu per evitar manipulació manual de càrregues sempre que és possible: Sí ☐ No ☐ Temps d'exposició al risc durant la jornada: _____ Tasques en les quals el realitza: _____ Té temps de fer una recuperació adequada: Sí ☐ No ☐ c) POSTURES FORÇADES Treball a peu dret (bipedestació) ☐ Temps d'exposició durant la jornada _____ Treball assegut o asseguda (sedentari) en posició sedent ☐ Temps d'exposició durant la jornada _____ Girs o torsions del cos ☐ Part del cos implicada _____ Temps d'exposició _____ Inclínacions del cos ☐ Part del cos implicada _____ Temps d'exposició _____ Treball amb els braços aixecats ☐ Temps d'exposició _____ Altres postures inadequades o forçades _____	
RISCOS AGENTS FÍSICS	
a) ESTRÉS TÈRMIC Temperatura: _____ Humitat: _____ Temps d'exposició: _____ b) SOROLL Nivell soroll (dBA) _____ Temps d'exposició: _____ c) VIBRACIONS. Temps d'exposició: _____ d) RADIACIONS ÒPTIQUES. Temps d'exposició: _____ e) RADIACIONS IONITZANTS I NO IONITZANTS. Temps d'exposició: _____ e) RADIACIONS DAVANT CAMPS ELÈCTRICS I MAGNÈTICS. Temps d'exposició: _____ f) Altres _____	
RISCOS QUÍMICS	
Identificació _____ Classificat com a cancerígen? Sí ☐ No ☐ Temps d'exposició: _____ Motiu de l'exposició: _____	

Estat de conservació i/o manipulació _____ Està perfectament identificat i etiquetat el producte químic?: Sí ☐ No ☐ Està emmagatzemat convenientment?: Sí ☐ No ☐ Tenen la fitxa de dades dels productes químics a disposició de les persones treballadores: Sí ☐ No ☐ Hi ha mesures d'emergència addicionals, com per exemple mitjans d'extinció davant inflamables: Sí ☐ No ☐ Altres consideracions _____			
RISCOS BIOLÒGICS			
Identificació del possible agent biològic: _____ L'empresa facilita la vacunació: Sí ☐ No ☐ Temps d'exposició: _____ Motiu de l'exposició: _____ Possible mecanisme de transmissió (via respiratòria, digestiva, sanguínia, pell o mucoses, etc.) _____ Altres _____			
RISCOS PSICOSOCIALS			
Agressions o violència (inclòs l'assetjament): externa ☐ _____ interna ☐ _____ Hi ha violència de gènere o implica d'alguna manera aspectes per raó de gènere en l'aparició de la malaltia? _____ Fatiga: _____ Càrregues de treball ☐ Ritmes de treball ☐ Treball nocturn ☐ Conciliació vida laboral i familiar/social: _____ Es respecten els temps de descans?: Sí ☐ No ☐ Altres _____			
Equips de protecció (indicar si es faciliten els equips adequats, manteniment i conservació, etc.)			
Equips de protecció col·lectiva _____ Equips de protecció individual _____			
Dades de la investigació sindical:			
Nom del delegat o delegada de prevenció _____			
S'ha visitat el lloc de treball?		Sí ☐ Quan? _____ No ☐	
Persones entrevistades i càrrec (testimonis, superior jeràrquic, etc.) _____			
S'han realitzat fotografies?		Sí ☐ No ☐	
S'han realitzat gravacions visuals o sonores?		Sí ☐ No ☐	
Revisió documental que hem realitzat:		Pla de PRL ☐ Avaluació de riscos ☐ Planificació de mesures preventives ☐ Informes epidemiològics de vigilància de la salut ☐ Informes d'investigació anteriors ☐ Altres _____	
Especial sensibilitat i adaptació de llocs de treball:		El treballador o treballadora té alguna patologia prèvia que el fa especialment sensible al risc? Se li ha adaptat correctament el lloc de treball? S'ofereixen els reconeixements mèdics en la incorporació després d'una baixa mèdica de llarga durada?	
La patologia està recollida a la llista de malalties professional (RD 1299/2006)?		En cas que no estigui inclosa a la llista de malalties professionals, es tractaria d'una malaltia relacionada amb la feina i s'hauria de declarar com a accident de treball.	
El lloc de treball està feminitzat?		Sí ☐ Indicar % _____ No ☐	La malaltia o problema de salut és prevalent en dones? Sí ☐ No ☐
L'avaluació de riscos incorpora els riscos per a l'embaràs i la lactància natural?			Sí ☐ No ☐
Conclusions			
Es tracta d'una malaltia professional ☐ És un accident de treball ☐ No té relació amb la feina ☐			
Causes que hem detectat: _____			
Proposta de mesures preventives que s'han de realitzar a l'empresa:		S'ha declarat com a MP o AT per part de la mútua? ¹³	Sí ☐ No ☐
Data de finalització de la investigació ____/____/____			

¹³ Per a més informació sobre com aconseguir el reconeixement de l'accident de treball, consulta la nostra píndola [El reconeixement de l'accident de treball o malaltia professional](#).

Per a més informació i assessorament, posa't en contacte amb la secció sindical o amb les delegades i delegats de CCOO a la teva empresa.

933 100 000
ccoocat/contacta

   @ccoocatalunya
 www.ccoo.cat